कुलात्तु तव धर्म्मात्मन् कन्यां सोऽधिगमिष्यति। उद्भावनार्थं भवतो वंशस्य भरतर्षभ।
गाधेर्दुहितरं प्राप्य पौत्रीं तव महातपाः। ब्राह्मणं क्षत्रधर्म्माणं पुत्रमुत्पादयिष्यति।
क्षत्रियं विप्रकर्म्माणं वृहस्पतिमिवौजसा। विश्वामित्रं तव कुले गाधेः पुत्रं सुधार्म्मिकं। २९१५
तपसा महता युक्तं प्रदास्यति महाद्युते। स्त्रियौ तु कारणं तत्र परिवर्त्ते भविष्यतः।
पितामहनियोगाद्वै नान्यथैतद्भविष्यति। तृतीये पुरुषे तुभ्यं ब्राह्मणत्वमुपैष्यति।
भविता त्वञ्च सम्बन्धी भृगूणां भावितात्मनां।
॥ भीष्म उवाच ॥ कुशिकस्तु मुनेर्व्वाक्यं च्यवनस्य महात्मनः। श्रुत्वा हृष्टोऽभवद्राजा वाक्यञ्चेदमुवाच ह।
एवमस्त्विति धर्म्मात्मा तदा भरतसत्तम। च्यवनस्तु महातेजाः पुनरेव नराधिपं। २९२०
वरार्थञ्चोदयामास तमुवाच स पार्थिवः। वाढमेवं करिष्यामि कामं त्वत्तो महामुने।
ब्रह्मभूतं कुलं मेऽस्तु धर्म्मे चास्य मनो भवेत्। एवमुक्तस्तथेत्येवं प्रत्युक्त्वा च्यवनो मुनिः।
अभ्यनुज्ञाय नृपतिं तीर्थयात्रां ययौ तदा। एतत्ते कथितं सर्व्वमशेषेण मया नृप।
भृगूणां कुशिकानाञ्च अभिसम्बन्धकारणं। यथोक्तमृषिणा चापि तदा तदभवन्नृप।
जन्म रामस्य च मुनेर्व्विश्वामित्रस्य चैव हि। २९२५
इति श्रीमहाभारते अनुशासनपर्व्वणि आनुशासनिके पर्व्वणि कुशिकच्यवनसंवादे षट्पञ्चाशोऽध्यायः ॥ ५६ ॥
॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ मुह्यामीव निशम्याद्य चिन्तयानः पुनः पुनः। हीनां पार्थिवसंघातैः श्रीमद्भिः पृथिवीमिमां।
प्राप्य राज्यानि शतशो महीं जित्वा च भारत। कोटिशः पुरुषान् हत्वा परितप्ये पितामह।
का नु तासां वरस्त्रीणां समवस्था भविष्यति। या हीनाः पतिभिः पुत्रैर्मातुलैर्भ्रातृभिस्तथा।
वयं हि तान् कुरून् हत्वा ज्ञातींश्च सुहृदोऽपि वा। अवाक्शीर्षाः पतिष्यामो नरके नात्र संशयः।
शरीरं योक्तुमिच्छामि तपसोग्रेण भारत। उपदिष्टमिहेच्छामि तत्त्वतोऽहं विशाम्पते। २९३०
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ युधिष्ठिरस्य तद्वाक्यं श्रुत्वा भीष्मो महामनाः। परीक्ष्य निपुणं बुद्ध्या युधिष्ठिरमभाषत।
रहस्यमद्भुतञ्चैव शृणु वक्ष्यामि यत्त्वयि। या गतिः प्राप्यते येन प्रेत्यभावे विशाम्पते।
तपसा प्राप्यते स्वर्गस्तपसा प्राप्यते यशः। आयुःप्रकर्षो भोगाश्च लभ्यन्ते तपसा विभो।
ज्ञानविज्ञानमारोग्यं रूपं सम्पत्तथैव च। सौभाग्यञ्चैव तपसा प्राप्यते भरतर्षभ।
धनं प्राप्नोति तपसा मौनेनाज्ञां प्रयच्छति। उपभोगस्तु दानेन ब्रह्मचर्य्येण जीवितं। २९३५
अहिंसायाः फलं रूपं दीक्षाया जन्म वै कुले। फलमूलाशिनां राज्यं स्वर्गः पर्णाशिनां भवेत्।
पयोभक्षो दिवं याति दानेन द्रविणाधिकः। गुरुशुश्रूषयाऽपि द्यां नित्यश्राद्धेन सन्ततिः।
गवाढ्यः शाकदीक्षाभिः स्वर्गमाहुस्तृणाशिनां। स्त्रियस्त्रिषवणं स्नात्वा वायुं पीत्वा क्रतुं लभेत्।
नित्यस्नायी भवेद्दक्षः सन्ध्ये तु द्वे जपन् द्विजः। मरुं साधयतो राज्यं नाकपृष्ठमनाशके।
शय्यासनानि दानानि योगयुक्ते तपोधने। अग्निप्रवेशे नियतं ब्रह्मलोके महीयते। २९४०
स्थण्डिले शयमानानां गृहाणि शयनानि च। चीरवल्कलवासोभिर्व्वासांस्याभरणानि च।